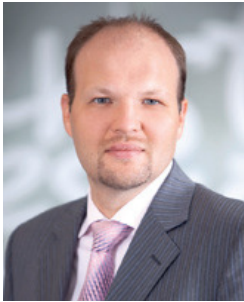

Private Banking

Jānis Tukačs
SORAINEN partneris

Kam ir jādeklarējas?

Privātpersonām, kas uz 2011. gada 31. decembri ir Latvijas nodokļu rezidenti vai kas vēlāk par tādu kļūst un kam pieder kāda no deklarējamām mantām. Pirmā pretruna – manta jādeklarē nodokļu rezidentiem Latvijas likuma izpratnē, taču rezidentu statusu paredz arī nodokļu konvencijas, kam ir augstāks spēks pār likumu (likuma izpratnē par rezidentiem uzskatāms plašāks personu loks, bet nodokļu konvencija nosaka, kurā valstī persona ir nodokļu rezidents, ja divu valstu nacionālie likumi uzskata viņu par tādu), un diez vai strīda gadījumā VID varēs piemērot Latvijas likumu. Nepilngadīgo bērnu vietā deklarācija jāaizpilda vecākiem.

Kam nav jādeklarējas?

Juridiskajām personām un Latvijas valsts amatpersonām, kas Valsts ieņēmumu dienestā iesniedz ikgadējo deklarāciju, kā arī personām, kuru manta ir reģistrēta CSDD vai zemesgrāmatā vai kam pieder nedeklarējama manta.

Kas ir jādeklarē?

I Latvijā esošie

(> 10 000 LVL – katrai no sekojošām pozīcijām):

- nekustamais īpašums, kas nav ierakstīts zemesgrāmatā;

- kapitāla daļas (vērtspapīri, kapitāla daļas, ieguldījuma daļas, pajas, akcijas);
- finanšu instrumenti (parāda vērtspapīri, vērtspapīri, kuros nostiprinātas tiesības iegādāties vai atsavināt pārvedamus vērtspapīrus vai kuri paredz norēķinus naudā, ieguldījumu fondu apliecības, pārvedami vērtspapīri, naudas tirgus instrumenti).

II Ārvalstīs esošie (no 1 LVL):

- nekustamais īpašums;
- transportlīdzekļi;
- kapitāla daļas (vērtspapīri, kapitāla daļas, ieguldījuma daļas, akcijas);
- finanšu instrumenti (parāda vērtspapīri, vērtspapīri, kuros nostiprinātas tiesības iegādāties vai atsavināt pārvedamus vērtspapīrus vai kuri paredz norēķinus naudā, ieguldījumu fondu apliecības, pārvedami vērtspapīri, naudas tirgus instrumenti).

III Gan ārvalstīs, gan Latvijā esošie

(> 10 000 LVL – katrai no sekojošām pozīcijām):

- naudas uzkrājumi (skaidras un bezskaidras naudas);
- privātajos pensiju fondos vai dzīvības apdrošināšanā (ar līdzekļu uzkrāšanu) uzkrātie līdzekļi;
- neatmaksātie aizņēmumi un citas parādsaistības;
- neatgūtie aizdevumi un citi prasījumi;
- antikvāri, mākslas un/vai kolekcijas priekšmeti, dārgmetāli un citi aktīvi;
- kapitāla daļas vai finanšu instrumenti, kur deklarācijas iesniedzējs ir patiesais labuma guvējs.

Kā noteikt, vai sasniegti 10 000 LVL?

- **Nekustamajam īpašumam, kapitāla daļām un finanšu instrumentiem** – jāpiemēro iegādes vērtība (samaksāts + ieguldīts); ja Latvijā šādiem aktīviem to izdarīt nav iespējams – jāvērtē secīgi: tirgus vērtība vai nominālvērtība, vai jebkura cita identificējama vai pārbaudāma vērtība;
- **aizņēmumiem un aizdevumiem** vērtē attiecīgi neatmaksāto un neatgūto daļu, savukārt uzkrājumiem – uzkrāto;
- **dāvinājumam un mantojumam** noteicošā ir attiecīgi līgumā un mantojuma masā noteiktā vērtība (ja nav, nekustamajam īpašumam – kadastrālā, pārējiem īpašumiem – nominālvērtība vai tirgus cena);
- **maiņai svarīga līgumā** noteiktā vērtība (ja nav – tad atdotās mantas iegādes vērtība);
- **izveidotai mantai** noteicošās ir izveidošanas izmaksas;
- **antikvāriem, mākslas un/vai kolekcijas priekšmetiem, dārgmetāliem un citiem aktīviem** – noteicošie ir īpašnieka ieskati (tiem jābūt pēc iespējas pamatotiem ieskatiem, bet nevajag arī pārcensties – vērtētājam neko nav jānes)! Ja nav

iespējams noteikt iegādes vērtību pēc saviem ieskatiem – jāvērtē secīgi: tirgus vērtība vai nominālvērtība, vai jebkura cita identificējama vai pārbaudāma vērtība.

Kad deklarācija jāiesniedz ?

No šī gada 1. marta līdz 1. jūnijam. Personām, kas kļūst par Latvijas nodokļu rezidentiem pēc šī gada 1. janvāra un atbilst kritērijiem, deklarācija jāiesniedz no attiecīgā nākamā gada 1. marta līdz 1. jūnijam par stāvokli uz rezidences iegūšanas gada 31. decembri. Deklarāciju jāsniedz tikai vienu reizi – atkārtoti to citus gadus iesniegt nevajadzēs.

Kā to var iesniegt?

Personīgi, elektroniski (izmantojot VID deklarēšanas sistēmu) vai sūtot pa pastu ierakstītā vēstulē.

Kas jā dara ar skaidras naudas uzkrājumu?

Skaidrās naudas daļa, kas uz 31.12.2012. pārsniedz 10 000 LVL, jātur savā Latvijas vai ārvalstu bankas kontā laika posmā starp 2012.g. 1.jūnija pl.24 un 2.jūnija pl.00.05 (tātad – 5 minūtes). Ja līdz 1. jūnijam šī nauda iztērēta un skaidras naudas uzkrājums ir palicis mazāk par 10 000 LVL, tad, protams, nav arī, ko iemaksāt, bet jādeklarē tā būs tik un tā. Naudai ārvalstu valūtās jāpiemēro Latvijas Bankas kursu uz 31.12.2012. (ja tur nav, tad jāņem par pamatu LB noteikto euro kursu). Par skaidru naudu neuzskata numismātikas kolekciju naudas zīmes, monētas un investīciju monētas. Nav pienākuma iemaksāt uzkrājumus tādā ārvalsts valūtā, kādu bankas Latvijā nepieņem.

Vai būs jānorāda, kā iegūta nauda vai manta ?

Nē, kopā ar šo deklarāciju nebūs jāuzrāda ne līgumi, ne maksājumi, ne cita dokumentācija. Taču tā var vēlāk kalpot par informāciju VID ienākumu un izdevumu atbilstības un attiecīgi nodokļa samaksas un ienākumu legalitātes kontrolei.

Kādas var būt sekas par nedeklarēšanu?

Daudzi cilvēki izteikušies, ka nedeklarēs savu mantu vai ka deklarēs vairāk kā viņiem patiesībā pieder. Pieņemot lēmumu - vai un ko deklarēt, jāpatur prātā šīs deklarēšanas galveno mērķi – valsts vēlmi saprast, kas Jums pieder un šaubu gadījumā lūgs pierādīt, kādā veidā šī iegūtā manta finansēta. Pati deklarēšana arī nerada nodokļa samaksas pienākumu.

Šobrīd uz Saeimu virzītie grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredz, ka par mantiskā stāvokļa deklarācijas neiesniegšanu, deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtības neievērošanu vai par nepatiesu ziņu norādīšanu deklarācijā paredzēts sods līdz divsimt piecdesmit latiem, bet par skaidras naudas uzkrājumu iemaksāšanas kredītiestādē kārtības un termiņa neievērošanu paredzēts uzlikt naudas sodu līdz piecsimt latiem.

Kam vēl vajadzētu deklarēties?

Privātpersonām, kuras vēlas uzrādīt laikā no 1991. gada 1. janvāra līdz 2007. gada 31. decembrim gūtos ienākumus, par ko tajā laikā bija jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis un ko vēlas samaksāt 2012. gadā (15% apmērā no nedeklarētās summas). Maksāšanas stimuls šādā gadījumā ir mazāka nodokļa likme un tas, ka sankcijas netiks piemērotas, ja vien pret personu nav ierosināts kriminālprocess vai administratīvā lieta vai ja nauda nav saistīta ar noziedzīgu nodarījumu. Šādi deklarēto nodokli jāsamaksā līdz šī gada 1. jūlijam. Ja nodokļa summa pārsniedz 1500 LVL, maksājumu var veikt 3 vienādās daļās – līdz 16. jūnijam, 16. septembrim un 16. decembrim.

Jūsu ērtībai piedāvājam sadarbības partneru atbalstu:

- advokātu birojs „Sorainen” (nodokļu konsultācijas, uzziņu pieprasījumu VID sagatavošana, juridiskās konsultācijas).

Par savu finanšu situāciju jautājiet savam privātbankierim.